

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10—
Fél évre . . . . . 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Nirdelések jutányosan számíttatnak.

NYilvter poltiszera 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és felelős igazgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Menekülés az igazság hajlékába.

A negyedik görög hadtestnek német védelem alá menekülése a legnagyobb meglepetés volt, meiyet ez a fordulatokban annyira gazdag háboru hozott. Éhségtől és betegségtől fenyegetve a negyedik görög hadtest parancsnoka, aki az antánt mind-n erőszakoskodása dacára a királya és kormánya által tanúsított semlegességet meg akarta őrizni, kénytelen volt vitéz, kormányhü csapatait Németország oltalma alá állítani. Az állítólag kis nemzeteket védő antánt bünyös erőszakoskodásai fölött megsemmisítőbb ítéletet alig lehetett hozni.

Az antánt semmiféle eszköztől nem riadt vissza, hogy Görögországot jelenlegi magatartásának megváltoztatására kényszerítse és a maga részére megnyerje. Minden csábítás, minden fenyegetés, minden erőszak dacára sem érhetle el célját. Semlegességi akaratában erősen és megítárorihatalatlan állja a király népével együtt ezt a csunya megrohanást, mert legazigorubb köteleességének tartja, Görögország jelenlegi és jövődöbeli boldogulásáról gondoskodni. A király tudja, hogy népének többsége, Venizelosz minden ármánykodása ellenére, hű maradt hozzá és bizik abban, hogy hadserege — a Szalonikiban rendezett puccs dacára — sem fogja megszegni a neki megfogadott hűséget. A görög hadseregben uralkodó hangulatról a negyedik hadtest parancsnokló tábornokának önálló cselekedete adja a leghivebb felvilágosítást. Minthogy a tábornoknak a saját

házában nem akarták megengedni, hogy semleges maradjon, minthogy ellene és derek csapatai ellen az antántnál annyira kedvelt kiéheztelési módszert akarták alkalmazni, nem maradt részére más hátra, mint sokat zaklatott házáját elhagyni.

Ez oly esemény, melyhez hasonlót a világtörténelem eddig nem jegyzett fel. A görög tábornok Németországhoz fordult, védelmet kérve. A bizalomnak ez a megnyilvánulása elégtételül szolgál a központi hatalmaknak. A tábornok és a görög nép bizalmukban bizonyára nem fognak csalakozni. Méltányolni tudjuk azt a kalváriát, melyet Görögországnak el kell szenvedni és a negyedik hadtest tábornoka és katonái előreláthatólag meg lesznek elégedve azzal a vendégszeretettel, amiben a német földön részök lesz, mindaddig, míg hazájukból a betolakodók ki lesznek kergetve.

Ami rajtunk mulik, hogy ez mielőbb megtörténjen, az meg fog történni.

Kimutatás az erdélyi menekültek részére gyűjtött pénzesemlényekről.

Mult számunkban megemlékeztünk a lelkes felbuzdulásról, melynek eredménye a közel 5000 K, mit a nálunk elszállásolt erdélyi menekültek részére Csáktornyan és Perlakon hirtelenében gyűjtöttek.

Ehhez az összeghez Csáktornyan adakoztak:

100—100 K-t: Csáktornyai Takarékpénztár, Csáktornyavidéki Tkptár, Muraközi

Tkptár, Postušni Jánosné; 50—50 K-t: Antonovics József, Neumann S. utóda, öz. dr. Krasovecz Igoácné, dr. Isoó Viktor, Csikvádi Mártonné, Magyar Bank és Kerek. r. t. csáktornyai kirendeltsége, dr. Hajós Ferenc, Heilig József, Graner, Pethő Jenő; 30—30 K-t: Hodosi Vilmosné, Graner Csakathurner, dr. Wolf Béla, dr. Viola Vilmos, Székely Vilmos; 20—20 K-t: Szerb, Bencsák Sztána, Földes Mór, Neufeld Lajosné, Benedikt Béla, Mayer testvérek, Pátkai Jákóné, Strausz, Scheffer Rezső, Pollák Gyula, Messterich Aladár, Kovács, Nagy Elemér, Weisz hadnagy, Szabó főhadnagy, dr. Pöcse, Bauer százados, Lach, Mózes B., Prosztenik, Sztrahia testvérek, Löbl Rezsőné; 15—15 K-t: Rozman R., Gold Ferencné; 10—10 K-t: Kayser, Duza, Heisenberger, Tomka, Murai Róbert, Hirschmann Leo, Weisz Sándorné, Hirschmann Adolf, Kertészné, Deutch Jenőné, Schwarz Henriette, Charnatz, Heinrich Miksa, Voght Albin, öz. Tereztyák Bódogné, Alszeghy Alajos, Krausz Ferencné, dr. Gänger Jenőné, Lökéné, Kotzig Károly, Rosenfeld Jakabné, Rosenberg Rikárd, Strausz Vilmos, Antonovics Antalné, Bezeredy nővérek, Koblenczer Belti, N. N., Benedikt Irma, Hencsey Gáborné, Szilágyi Dezsőné, Dokler, dr. Sikte József, Engel, Kell, Czikkell, Schmidt János, Szekulicsné, Baumsteiger Samu-ner, Hampamer István, Fejér Jenőné, Steinberger F., Peitlné, dr. Schwarz Lajos, Herzer I., Szenthe Ferenc, Lehoczky Zoltánné, Guttmann Lipóinné, Czvetkovics Antalné, Dénes Béláné, Meider Flóra, Binder Károlyné,

Mt. Szt. Katharina.

Írta: Gyarmati József.

Szép teli arccal kelt föl a Nap Nagyboldogasszony napján, augusztus 15-én. Fényes sugarai bearayonták a hegyek oldalán huzódó úde szőlős kerteket.

A bakák vidáman hancuroztak a gyümölcsfák között, — s dacára a szigorú tilalomnak — majd minden fán lehetett egy-egy embert látni, aki a sárguló körtét dezmálta.

Néha-néha gránát csapódott le közelükbe, de azt észre sem vették igen. Úgyet sem vetettek rá! — Viharedzett, bátor gyerekek voltak mindannyian. — Legnagyobb részük végig verekedte Szerbiát, Montenegro. — Voltak Albániában is s most néhány hónap óta pedig a taliánnal viaskodnak.

Tizenegy óra felé megérkeznek a konyhák is s a jóízű paprikás gulyás, majd utána a bor még magasabb kedvre hangolja őket.

Egyik-másik öreg róka jóslatot.
— Meglátjátok, hogy még ma elmegyünk innen. Meglátjátok, hogy az éjjel már nem fogunk itt aludni, vagy talán sehol sem!

Lehurrogják a többiek:
— Nem kell az ördögöt a falra festeni! Már miért mennék el innen, mikor csendes mindenfelé a front. Az olasz nem fog támadni, örül, ha békében lehet.

— Na, na, majd elvállik — feleli a sötétben — látó!

Osztyák már a napi kenyéradagot is. Csak még a dohány és cigaretta van hátra...

Jön az ordonánc! — A tapasztalt öreg bakák összenéznek. Rossz jel, ha az ordonánc mutatkozik. Az mindig valami változást jelent. Ha pihen a csapat, bizonyos, hogy az ordonánc zavarja ki őket nyugalmukból.

Nemsokára szétnyílik a parancsnok sátra s jön ki a napos. Jelenti a szakaszparancsnokoknak a parancsot, hogy a századok félóra mulva teljesen főkészülve állnak.

Egy pillanat alatt szét van osztva dohány, cigaretta. A legénység már szedelőzködik is össze. A sátrakat lebontják s mindenüket összepakkolva várják a további parancsot.

Fergatterung, — hallatszik az erélyes parancs. A századok néhány perc alatt készen állnak teljes felszerelésükkel.

A távolabbi szőlőskertek felől erős puskaropogás vegyül a mind sűrűbben hulló gránátok robbanása közlé.

Megindult a támadás! — Csak azt nem tudjuk még, hogy a talián támad e, avagy a mi csapataink mentek támadásba?

Na ez nem olyan nagy baj; hamar megtudjuk azt is!

Rajonkint megyünk az úton fölfelé, amelyet eltakarnak az ellenség elől a két oldalán ültetett fák és bokrok. Mindig gyorsabb és gyorsabb tempóban megyünk fölfelé a kanyargós hegyi úton. — A fegyverropogás és gépfegyverkattogás mindig erősebb és erősebb lesz! Jön a parancs: Rüstön-gekot lerakni, csak fegyver és patronasche és kenyérszakot kell vinni, amely utóbbiba kenyeret,

konzervet és municiót kell tenni. Rüstung itt marad!

A II—IV század rajvonalba fejlődik, I és III század tartalék. Irány a magaslat bal szélén lévő kápolna. Villámgyorsan fejlődnek a századok rajvonalba. Fegyverüket balkarjukra akasztva gyors léptekkel nyomulnak előre a sűrű, bokros hegyoldalon. — Most kiérnek a tisztásra. Örült golyózápor és srappellesd fogadja őket. De ők rendületlenül mennek előre.

Jönnek is már az első sebesültek! Egyik-másik vidáman, füttyrésze. A többi pedig törtet előre, mindig csak fölfele. — Jön sebesülten Rhosóczy Rudi aki szakaszát már jó előre vitte, amikor megsebesült. Majd dr. Kovács kadett, aki már a hegyoldal közepén volt szakaszával, amikor gránáttól megsebesült, s most igyekszik hátrafele. Majd Huszágh hadnagy jön két sebével. — Szerencsére mindhárom sebesülése könnyű természetű.

Most fölhangzik a kürtész: Rohamra! Hurrá, hurrá kiáltják a hős 48-asok, s elsázt vakmerőséggel kapaszkodnak a sziklába, hogy minél gyorsabban elérjék az olasz állásokat.

Vitéz, bátor kapitányunk, Tschepen, hőiesen viszi előre az egész ostromló csapatot. Egy ellen-séges tiszt integet fölfele: »Bravó kapitán, bravó! (Gratuláltak is kapitányunknak, amikor foglyok lettek hogy mily hős katonákat vezet a bátor kapitány).

Oly közel vannak már katonáink az erős olasz állásokhoz, hogy majdnem kézzel fogják egymást. Nagy köveket dobálnak rájuk. Egyik-másik kötéltű lábáról a feltörtötöt; de a másik pillanatban már ismét talpra ugrik és szalad föl a

Mrás Jenőné, Pecsornik Ottó, Zrínyi Károlyné, Grész Ernőné, Heiszig Ferenc, id. Heinrich Mórné, Bolgár Benő, Berlin Ágoston, Meskó Bálint, dr. Grünwald Illés, Wollák Rezső; 8 K-t Hári Józsefné; 6—6 K-t: Blau Sándor, Rosenbergh Kálmán, Baron Dezső, Déri, Wellingdorfer, Hajas, Luttenbergerné (Pettau); 5—5 K-t: Kelemen Béla, Wagner, Pogány Ernőné, Schubert, Seifried, Czukor György, N. N., dr. Kovacsicsné, Weingartner Györgyné, Horváth, Hoffmann, Ziner R., Blekei, Kollinné, Hoffmann L. Pót, Morandini, dr. László Béláné, Hábel Kálmánné, Váradi Antalné, Csabay Kálmán, Petrics Viktorné, Tömör Boldizsár, Pálya Mihályné, Hirschsohn Ernőné; 4—4 K-t: dr. Siegel Nándorné, Tárnai, Zakál, Kacun Mihály, öz. Salon Péterné, Tolazzi Dániel, öz. Weisz Miksáné, Koltanics Ferenc, öz. Pulsáné, Löwenstein, Schelli Mihály, Zárda, Hirschler, N. N., Bayer S., Numann Józsa, Tauszig, Hüdveginé, N. N., Ivacsicsné, Hoffmann Gyuláné, Szivonczik, Grau Géza, Pálincás Sándorné, Zdelár Miklós, Fischer Endréné, Zrínyi Viktorné; 3—3 K-t: Prückler Károlyné, Graner Gertrude, Kristofics, Pekár Sándor, Máté, Thordayné, Patakyné, Polyák, Sárosiné, Makovecz Károlyné, Reiter Lajosné, Tóthné, Plichta Béláné, Nuzsy Stefánia, Schwarz Jakabné; 270 K-t Zdravec Rókus; 260 K-t Pölcz István; 250 K-t Kovacsics Józsefné; 240 K-t Wambergerné; 2—2 K-t: Jugh Mária, Polesinszky Emilné, Sáfrán Károly, Dobosy, Krizsán Ferencné, Laitin Dánielné, Mencsey, Senry, Karancsyné, Horváth István, Hirschsohné, Santek, Masztnak, Kreutz Lipótné, Nyiri, Malalinszkyne, Koch, Friedenthal, Martin-csevics Julcsa, Anhalt Lajos, Jobban Józsefné, öz. Edelsteinné, Deutsch Zsigmondné, Spitzer Lajosné, Hering, Mekovecz István, Lukácsné, Kreutz, Hirschmann Miksa, Szudcz Istvánné, Bzikné, Pollák, Sidonic Z., Ziegler Gusztáv, Harmat Sándorné, N. N., Persa János, Koszti Mátás, Bors Mátás, Petrics Ágostonné, Friedrich Emma, Sansch, Czilli, Petrics Ignác, Baumanné, Hepp Edéné, dr. Huszár Pálné, N. N. Mezeiné, N. N., Szugfill János, Wohlsein Károly, Schlesinger

Lajosné, Sinkó Mihály, Wechtersbach Antal, Pakscza Flórián, Kunstek István, N. N., Kornfeind Nándor, Ivacsics Ignác, B. S., Mofcsán Istvánné, Mayercsak Béláné, Marics Viktorné, Takács Józsefné, Magyar Gizella, Vikla Antal, Weberné, Simon Lajosné, Hüll Cili, Krizsanics Dezsőné, Kummert Sándorné, Seligmann Edéné, Stingl János, Deutch Edéné, Zeppefeld, Branilovicné, Wranna Győzőné, Schwagel Mór, Reisz Ferenc, Németh István, id. Stingl Ferencné, Mihálicz Mátás, Rajtkó Elemér, Vampl Imre, Kropek Rudolf, Fischer Ignácné, Stefan, Villányiné, Hajdu Irma, Székelyné, öz. Mikk Szilárdné, N. N., Tislér, Kovács Emil, öz. Bernyák Károlyné; 150 K öz. Bedics Ferencné; 140 K-t Magyar József; 120 K-t N. N.; 1—1 K-t: Hosztin, Molnár, N. N., Kopácsi Ferenc, Hirschsohn H., Teubl Edéné, Poredos Jánosné, Safarics Gáspár, Finkné, öz. Hochstättlerné, Stolcer József, Ehmann, N. N., Dornikné, Honfeld, Döring Emilné, Krizsáné, Bisztrovicsné, Stingl István, Kollarics Mátásné, Stingl Ferencné, Hübsch Manóné, Slózer József, Szinkovicné, Schmidt Ede, Burgolits István, Brauner Lajosné, Wollner Márkné, Klein Józsa, Katzné, Prsztecz Ferenc, Ács J., Dofferné, Markó Mari, Domján József, Horváth Lajos, Gerencsérné, Novákné, Behojnikné, Zakricsné, Nádasdi Nándorné, Király Lajosné, Kumi Józsefné, Szentbalázi Jánosné, Martincsevicsné, Kernicz Józsefné, Weinstantin, Horváth Józsefné, Novoszel István, Lipics Istvánné, Czeszár Józsefné, Medvedné, Bucolics Jánosné, öz. Sáfrán Károlyné, Kohn Irén, ifj. Kovács, id. Kovács, Goriczai Péter, Ver Mihály, öz. Klobosza Jánosné, Lukács István, Granicz Lipót, Horváth Antalné, Senig Antalné, Zeman Vince, Pálincás Györgyné, Katona Mihályné, Horváth Alajos, K. M., Troják János, Smicz Emil, N. N., N. N., Matanovics, Magyarics Mária, N. N., Janics Istvánné, Kerlezsa Ferenc, Schulteisz, Juranics Gy., Kövesiné, Wortmanné, Fischer Erzsébet, Megla Antalné, Kropek József, Herczigonya Alajos, Munczi Antal, Stefaicsné, Honfi Lőrinc, Puhr Mátásné, Deutch Salamon, Kelemen János,

Kermek Károly; 90—90 fillért: Stern, Mátyán Ferencné; 80—80 fillért: Rosenberger Dávidné, Meskó Bálintné; 70 fillért: Meko-vecz Márton; 60—60 ft.: Aigner Józsefné, Steiner Mór, Ferencsina Istvánné, Hirschler, Gottlieb, N. N., Rambró Ferenc, Tarnary Ferencné, Lukácsné, Mikláczné, Sirahunya, Bernátné, Grábár Pál, Tál Lőrincné, Habjanecz, Mayer Ede, Mediczné, Rózsa Ernőné, Megla József; 50—50 ft.: Végh Józsefné, Eisenstá-ter, Hirschsohn Jenő, N. N., Kuszik, Petek Antalné; 42 ft.: Verhár József; 40—40 ft.: N. N., Kücsán, Gáspár, Spitzer Berta, Burttl Adel, Zdraveczné, Zsifkovics Antal, Szitko-vecs Péter, Petrovicsné, Mátás, Seseróné, Czirkovicné, Zsemlics Antal, Merc András, Benkő János, N. N., ifj. Verhár József, öz. Doklea Istvánné, Pollák István, Szőke Adolf- né, Vidovics Jánosné, Kpke Istvánné, Lov-rencsics Pál, Holenberger Mihályné, Horváth Ferenc, Leszkovec Audrás, Stingl Jánosné; 30—30 ft.: Kareszné, Spolár Emilia, Kova-ics Antalné, N. N., N. N., N. N., Stingl Istvánné, Szabó Pálné; 24 ft. N. N.; 20—20 ft.: Csányi, Hampamer, Balog Béla, Dobsa Ferenc, Ivancicsné, Vég Ferenc, Kovacsics Ferenc, Mikác, Fliszár Jánosné, N. N., N. N., Németh Jánosné, Kölkedyné, N. N., N. N., N. N., N. N., Bisztrovics Eiekné, Vargáné; 10—10 ft.: Hunyák Andrásné, egy kis fiu, Furics Viktor, N. N., N. N.

Perlakon: 200 K: Perlak község; 100—100 K: Alsómuraközi Takarékpénztár, dr. Zakál Lajos, Kuhár János, Perlaki Takarékpénztár; 50—50 K: Belics Flórián, dr. Reményi Zoltán, Hirschsohn Viktor, Kramarits Viktor, Lange Kelemen, Svastics Ödön; 20—20 K: Bálint Béla, Banelly László, dr. Nosztopi Gáspár, dr. Grész Gyula, Guelmino Alajos, Gájásy Lajos, Horváth Pál, Kósz József, Novák Mátás, Petrics Mihály, Singer Lajos, Spitzer József, Szabó Győző, Szacsár Balázs, Tóth Sándor, dr. Duh Ferenc, dr. Böhm Sidney, Ebenspanger Miksa, Fővényesy Sándor, Heimer Lipót, Hirschsohn Miksáné, Herman János, Komár István, Mak- kary Vilmos, Persics Ferenc, Ripszám S., Sipos Elek, Szücs Miklós, Vida Teréz, öz. Babics Sándorné; 6—6 K: Kolarics Lénárd, Ruzsman Antal, Sós Frigyesné; 5—5 K: Dénesi Istvánné, Glavina János, Kávrán An- tal, Németh Gyuláné, Pintarics Tamás, Varga Jakab, Zoric Antal; 3—3 K: Fekete Gizella, Pintarics János; 2—2 K: Csárics Gyula, Do- lencsics Lukács, Horváth Vince, Kávrán Ig- nác, Kolarek Miklós, Karzag Béla, Kovacsics János, Komár Jánosné, Lukacsics Miksa, Lisziák Janka, Mayercsák, Németh Clarisse, Svenda Jakab, Sosterics Péter, Tomasics Ta- más, Vizer János, Várallyi Dezsőné; 1—1 K: Deutsch Lipót, Mattersdorfer Vilmosné, Pod- vezanec György, Záborszky Ferenc.

**Adakozunk az elesett hősök öz-
vegyei és árvái javára!**
**Hadseregélyező Hivatal lőpénz-
tára, Képviseletéhez.**

K Ü L Ö N F É L É K.

Csuta után.

Beh gyászos a harctér
Milyen én most járok,
Temetetlen holtak...
Fenn a varjú károg!

Engeded, hogy egymást
Öljék szünettelen
És, hogy testvér küzdjön
Testvérei ellen!

Duló csaták jelo,
Amorre csak lépok,
Gazdátlan fegyverok
És eltorsult képek.

Óh! ne nézd ily soká
Véres vergődésük,
Hisz Te benned bíznak,
Te vagy a reményük!

többi után. — Bürger freiternek majdnem fél láb-
fejét elviszi a gránát, de alig kötik be sebéit, már is fút, bár sántitva, föl az olasz állásokhoz. Nem akar elmaradni az utolsó kenetnél. — Löbl Jenő kadettét fején éri egy nagy kődarab. Egy pillanatra megtánderodik, de a következő percben már ismét az elsők között van s revolverét magasra tartva egy lépésről lövi le azt a taliánt, aki fejbe dobta. Még egy másodperc csak, s már is benn van az olasz kővárnban, s revolverét rájuk szegezve megadásra kényszeríti az oly szívósan, utolsó percig védekező ellenséget.

A tisztak revolvereiket, katonák pedig fegy-
vereiket dobálják el. Kezüket magasra tartva jel-
zik, hogy megadják magukat.

Tovább a kőváraknál szintén foglyok cso-
portja látszik. A 48-asok közé beosztott bosnyá-
kok közül hirtelen előre ugrik egy katona s a
harci mámorított megittasodva, nekirent szuronyos
fegyverével egy szikla mellett mereven álló olasz
ezredesnek, hogy keresztül szurja. — Csak egy
másodperc még, s az ezredes halott! De hirtelen
egy kéz parancsolóan visszainti a magáról meg-
feledezett katonát, aki bár bosszankodva, de en-
gedelmesen vonul vissza.

Most azonban egy olyan jelenetnek voltam
szemtanuja, amelyre büszke leszek, amíg élek:
A 30 éves hűtlen szövetségeseinknek, az olasz
nagyhatalom büszke hadseregének ezredese, leha-
jolt egy kézhez, egy magyar parasztiú kérdés, dol-
gos kezéhez és azt megsókolta egyszer, kétszer,
— tizszer. — A felszabadított büszke olasz hadse-
regnek büszke ezredese nem emelte föl ajkához a
parasztiú kezét, hanem alázatosan lehajolt hozzá,

hogy megköszönje Gál Sándor zalai parasztiúból
lett 48-as tiszthelyettesnek, hogy megmentette az
életét!

Igy fizet a magyar, még a rosszért is!

Amikor ezt a jelenetet láttam, oly nagyon
boldog voltam! Büszke voltam eddig is magyar
voltomra, de ezután százszorta büszkébb leszek,
hogy magyarnak születtem.

Sok foglyot ejtettünk, köztük sok tiszt is
volt. Ezredes és alezredes meg egy őrnagy is. U-
tóbbit én találtam meg sulyosan sebesülve a ha-
lottak között s midőn erősítő italt adtam neki és
sebéit bekötöttem, csodálkozva hálálkodott a nem
remélt bánásmódért.

A küzdelem rövid volt, alig 3 óráig tartott
csak, s már birtokában voltunk e fontos magas-
latnak, amelynek birtokosa pedig urala a környéknek.

Most már a rommá lőtt Görz a taliáné lehet
egyelőre; de a Mte. Szt. katharinai magaslaton a
mi vitéz katonáink állnak őrt s egy tappodat sem
eresztik tovább a gaz és csalfa taliának maka-
ronis hadseregét!

Annál fényesebb volt a fölöttük aratott dia-
dal, mert amint az ezredesinktől megtudtuk később,
három zászlóalj olasz, válogatott csapat állt ve-
lünk, a mi egy 48-as zászlóaljunkkal szemben.

Fényes dícséretet kaptunk, s legfelsőbb hely-
ről is megérkezett másnap már az elismerés a
nagy teljesítményért, amelyet katonáink oly hő-
siesen kivívtak.

Déli harctér, 1916. aug. 27.

Amott fekszik egy ló,
Gazdája nem él már,
Nehéz hullaszaggal
Van tele a határ.

Add nekik a békét,
Engedd őket élni,
Megtanulták ők már
Istenőki felni.

Időbb van egy ágyú
Romlott szerkesztéssel.
Oh! népek Istené,
Mit téss a népekkel?

A véss a vihar után
Ha béke köszönt be,
Forró hálaima
Száll Hozzád az Égbe!

Áldni fognak Téged,
Ki őket teremtéd,
Kegyelmes Istenünk.
Add nekünk a békét!

Herboly Zoltán.

— **Királyi adomány.** Egyik mult számunkban megemlítettük, hogy Öfelsége a király öz. Csikvándi Mártonné, szül. Lerner Mária urasszonynak, csáktornyai földbirtokosnak, mert 5 fia kalonatiszti állásban különösen kitüntette magát, értékes emléktárgyat adományozott. Az emléktárgyat, mely négyesögű márványlapon elhelyezett ezüst dombormű, a vármegye főispánja megbízásából dr. Hajós Ferenc ker. orsz. gy. képviselő és Szilágyi Dezső járási főszolgabíró adták át e hó 18-án a megajándékozott urasszony kívánságára teljesen bizalmas családi keretben. Az ezüst plakett két honvédt ábrázol, alatta Öfelsége a király aranybetűs monogramjával.

— **Kirendelés.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Csabai Kálmán csáktornyai áll. tanítóképző intézeti gazdasági tanárt a somogyzentimrei földmívelőiskolához a szolgálal érdekében további intézkedésig kirendelte.

— **Látogatás.** Pogány Frigyes dr. min. osztálytanácsos és Petróczy István közp. kir. tanfelügyelő f. hó 17-én Csáktornyára érkeztek, hogy az itteni áll. elemi iskola és ovodák építkezési ügyeit vizsgálatuk tárgyává tegyék. A kiküldött min. főtitkarszolgabírók első sorban a tanítóképző intézet igazgatóját látogatták meg, akinek kálauzolásával azután az iskolákat keresték fel. A látogatás az elemi iskola kiépítésével, illetőleg egyelőre új helyiség kibérlésével állott összefüggésben, ami 2 párhuzamos osztály felállítását s 2 tanerő szervezését vonja maga után. Kiküldöttek úgy az elemi iskola, mint a meglátogatott első számú ovoda helyiségeiben tapasztaltak felett meglegedésüket fejezték ki, az árnyékszékét kivéve, melyet okvetlenül orvoslandónak találtak. Pogány min. oszt. tanácsos és Petróczy kir. tanfelügyelő Csáktornyáról Nagykanizsára utaztak.

— **Nikkelpénz bevonása.** A pénzügyminiszter rendelete értelmében 20 filléres nikkelpénzt magánforgalomban fizetés eszközként csak 1916. december 31-ig lehet használni, az állami pénztárak és befizetéseket elfogadó állami hivatalok pedig ezeket az érmekeket csak 1917. április 30-ig fogadják el fizetés és beváltásként.

— **A menekültek ellátása.** Az erdélyi menekültek ellátása e hó 20-ig házilag történt. A lakáson kívül ugyanis ellátást is kaptak. Miután azonban a központi ellátás lehetősége megszűnt, fenti naptól kezdve a menekültek pénzbeli segélyt kaptak. Forrástul szolgál az állami 1 K segély naponként és fejenként, amihez a helyi bizottság pénzbeli adománya járul. Ezt a bizottság a 14. éven fölül menekülteknél fejenként 1 koronában s azon alul 50 fillérben állspította meg. A segélyt a menekültek 10 naponként előre kapják. Az ily módon való segély zéssel a menekültek úgy látszik, meg vannak elégedve. Napi szükségleteiket el is lát-

hatják belőle, de nagyobb támogatásra lesz szükségök, ha földolányag, ruhanemű, láb-beli beszerzésére kerül a sor, mert szegények bizony nagyon fogyatékosan láthatták el magukat ezekkel a szükségletekkel. Egyelőre dr. Hajós Ferenc orsz. gy. képviselő közbenjárására az erdélyi országgyűlés képviselői segítő bizottsága 5000 K-ot jutaltatott a csáktornyai járásban elhelyezett menekültek támogatására, valamint Kayser Lajos grófi titkár családja a beliczai menekültek segélyezésére tűzifát, ágyneműt és lehrneműt adományozott. Mások is gyakoroltak jótékonyt, akiknek adományairól csak jövő számunkban számolhatunk be. Csáktornyan ez idő szerint egyébiránt 104 menekült van elhelyezve, miután az eredetileg letelepítettek közül eddig huszan hozzátartozóik után már elutaztak Csáktornyáról.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi utcai állandó mozgó színház mai előadásainak műsora: harctéri felvételek; A szerelem uzorása (egy püpos leány regénye négy felvonásban); Léni néni (vígját. 2 felv.).

— **Jótékonyt.** Sömjen ur 10 koronát, Gold Ferencné urnő 10 koronát és Hoffmann Ignác ur 10 koronát küldöttek az izr. nőegyletnek. Jöszívű adományukért fogadják ez uton is a nőegylet leghálásabb köszönetét. Az elnökség.

— **Az erdélyi menekültek gyermekeiért.** Mult vasnapon Kelemen Béláné urnő lakásán egy kedves gyermekcsereg tartott színelőadást Weisz Sárika rendezésével az erdélyi menekültek gyermekei javára. Színe került Murai Károly »Bünhődés« című egyfelvonásos vígjátéka. F. iz Anuska, Weisz Anuska, Kelemen Ktár, Gold Lili, Nyiri Magduska, Kálmán Bözsike és Kelemen Zsuzsi szereplésével. — Bájos és elragadó volt ezen piczi művésznőknek feszletlen bátor fellépése és kedves játéka. A nagy siker oroszlanrésze Weisz Anuskát illeti ki előadásával a közönséget bánulatba ejtette. A színelőadás után Weisz Anuska, Rosenberg Magduska és Kálmán Bözsike szavalatukkal arattak nagy sikert. Öz. Weisz Miksáné és Kelemen Béláné urnők fáradozása az erkölcsi sikerrel felül 70 koronát jutaltatott a nemese célra, mely összegért a kedves kis művészgárda Völlák Rezsóné urasszonynak adott át, a ki ezen összegért meleg ruhaneműket vásárolt és a menekültek gyermekei között szétosztotta.

— **Nem titok már, hogy KISS KAROLY ÉS TÁRSA** bank részvénytársaság Budapest, Kossuth Lajos utca 13. egy egész külön osztályt létesített a különféle kabalisztikus szerencse-sorsjegyek kezelésére. Bővebb felvilágosítást azonnal küld ingyen e kitűnő hírvéneke öröndő bankház, csak egy levelezőlapot kell neki írni.

— **Adomány.** Szekeres önk őrmester, f. hó 22-én az erdélyi menekültek részére 9 drb. színházi jegyet küldött, amit a közp. iroda szétosztott közöttük. Hálás köszönet érte.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. kir. honvédelmi ministerium Hadseregélyező Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, esetleg gyapju és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi különítményhez (IV., Váci-utca 38.), a harctéren felhasználás végett. A »Szeretletadomány« jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

— **Színház.** Rácz Dezső törekvő színtársulata az utolsó előadásokat tartja. Mu-

latják ezt a jutalomjátékok is, melyek a mult héten soron voltak. A héten külfömben a Mognás Miskát (ismételve), Van-e babája (énekes bohózat), Az obsitos (operett), A táncosnő (színmű), Iglói diákok (diáktörténet) kerültek színe a színeszek közül a szokásos egykezet s a közönség részéről mérsékelt látogatás mellett. Csak még egy-néhány estén lépnek fel színészeink. A színtársulat innen Somogyországba megy.

— **A márkát el kell fogadni.** A nagyváradi pénzügyigazgatóság értesítette a miniszterelnök, hogy szeptember 15-től kezdődőleg a német márkát éppen olyan pénznek kell elfogadni, mint a mi pénzünket. A német márká a mai érték szerint egy korona negyvennégy fillért ér. A miniszterelnök közölte a pénzügyigazgatósággal, hogy a márkát el kell fogadni minden állami intézménynek, postának, adóhivatalnak. Ez az intézkedés azonban csak a háboru tartamára áll fenn.

— **Zöldszíni tábort levelezőlap.** A hadsereg főparancsnokság új, zöld papírból készített tábort levelezőlapot hozott forgalomba, a melyet akadálytalanul továbbíthatnak és kézbesítenek. A levelezőlapon a monarchia összes nyelvén a következő szöveg van nyomva: »Egészesen vagyok és jó dolgom van.« Egyéb közleményt nem szabad a levelezőlapra írni, de így módja van a katonának mindig életjelt adni magáról.

— **A bab, borsó- és lencse termés zár alá vétele.** A kormány legújabb rendelete szerint az 1916. évi bab, borsó és lencse-termés zár alá helyeztetik. A közlelmezés és közszükséglet célszerű biztosítása érdekében szabályozza a forgalombahozatalt és árusítást. A saját és gazdasági szükségletének számításba vételén fölül a termelő 1916. dec. 15-ig kisebb mennyiségben árusíthat hüvelyeseket, azonban csakis az illető város, vagy község területén lakó fogyasztók részére, továbbá közvetlen fogyasztás céljára nyílt piacon, vagy helybeli kereskedőknek, kik a hüvelyesek kicsinyben való árusításával foglalkoznak. Ezen időn túl a készlet felett egyedül a Hadi termény r.-i. rendelkezik.

— **A hadifénykép-kiállításra,** melyet a Hadseregélyező Hivatal októberben rendez, a frontokról egyre érkeznek a szebbnél szebb fölvételek. A kiállítás a háboru egész történelmét kívánja bemutatni, azért fontos, hogy mindenki beküldje fölvételeit, amelyek a magyar háborus szereplését megörökítik. A hivatal minden nagyságban és kivételben elfogad képeket vagy filmeket, az eszleg szükséges előhívást és nagyítást maga végzi. Cím: V. Akadémia-utca 17.

— **Uj bélyeg.** A magyar kir. posta 10 filléres bélyeget bocsátott ki, melyeket a postatakaréklapra ragasztanak föl. A bélyeg barna színen, kettős keresztel vizjelű papírra van nyomva. A rajzon legfelül az értékeljéze, alant egy kas látható.

A közelgő izr. újév alkalmával
Katz Lipót főkántor ez uton kíván
boldog új évet a hitközség t. c. tag-
jainak.

HAAS VINCE szobafestő
szakba vágó munkát vállal.

Lakása: Deák-utca, Deutsch Salamon házában.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: kofijaša Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučilivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

MEDJIMURJE

Prodajna cěna je:
Na cělo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa
računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Strahoviti zgubiček rumunjov i rusov.

Rumunji i rusi su izgubili vu četiri dni trajućem boju do 180 jezer vojnikov. - Iz Bukaresta je kraljevska familija i vlada pobegla. - Vu Erdelju su se bitke počele s rumunjom. - I naši šeregi bijeju rumunje vu Erdelju. - Ruse bijeju naše i nemške čete i vu karpatskih planinah. Grčka neće s našimi neprijatelji držati.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Osvěta proti Rumunjskoj se je započela. Naši vern i savezniki bulgari, pak turćini su na onoj strani navalili na izdajicu rumunja, gde on nije mislil. Bulgari su vu Dobrudži navalili na rumunje. Ovu krajevinu je rumunj s čalarnim načinom pred tremi lěti odzel od svojega suseda bulgara. Kak smo vre pisali vu prošlim broju naših novin, bulgari su s nemškom, pak s turskom pomoćjom tak hitro i takvom silom počeli svoju navalu, da su rumunjske šerege pri Dobriču, a za tem pri Tutrakanu zbili. Rumunji su pri ovih mestih s zarobljenimi, mrtvimi i oranjenimi sveskupa do petdeset jezer vojnikov izgubili prvi tjeden.

K tomu su na hitroma zavzěli poljeg Dunava ležeću Silistra zvanu tvrđjavu. Rumunjski šeregi su tak biti bili pri ovih mestih, da su morali hitro prek Dunava pobeći, koji su mogli, ali vno go jih se je vu Dunavu vtopilo.

Pukanje štukov se vre vu Bukareštu, v glavni varau Rumunjske čuje. Vu Bukaresti su ljudi mislili, da je to pukanje paradno trelanje zbog njihovog dubička. Ali gda su na šerege došli iz poljeg Dunava ležećih mestah ljudi, koji su vu sředinu orsaga bežali, pak od njih čuli, kaj se je pri Tutrakanu, pak pri Silistri pripetilo, onda je strah nastal vu Bukareštu. Bogatuši su taki pakovali, pak Bukarešt ostavili. Drugi, pak tretji den su i siromaskeši ostavili počeli glavni varaš. Vezda ljudstvo po jezerah beži iz Bukarešta, ar zna, ako budu bulgari prek Dunava preišli, onda su za tri, četiri dnevov vu Bukareštu.

Rumunjska vlada je odrekla, da stanovništvo ostaviti mora glavni varaš. Pobegla je iz Bukaresta kraljevska familija vlada, orsački i drugi banki s penezi.

Za deset dnevov pollam, kak je rumunjska vlada s čalarnim i nemilosrdnim načinom navalila na Magjarsku, koja je s njom vu mirnom susedstvu živila, je Romanjsku dostigla božja kaštiga. Kak je on s namj pred desetelemi dnevi napravil, da je moral iz osem erdeljskih varmegijah puk pobeći, je božanska sudbina ono isto s njim nap-

ravila. Vezda beži rumunj od dunavske strane, a za malo vrěme bude moral bežati iz karpatske strane. Opet se je dokazalo, da je istinita ona starinska poslovice: »Kaj sebi nećeš, to naj tvojemu bližnjemu vćinili!«

Od onih bitkah, koje su rumunji izgubili vu Dobrudži, sljedeća se čujeju:

Pri Kambana zvanom mestu jeden ruski konjenički brigad (dva regimenti) koj je pomagat došel rumunjom, je proti bulgarom s attakom jahal, da jih pogazi. Bulgari su konjenike blizo pustili, a onda strahovito počeli na njih pucati, tak da su ruske konjenike s kugljami tak postrelali, da su ovi iz konjov kakti vracbi kapali. Koji su živi ostali, oni su se nazaj obrnuli i bežali do Pčelarovo zvanog mēsta. Koji su oranjeni vu ruke bulgarov opali, oni su za milost prosili. Ali bulgari su njih odgovorili, da jih nigdo nije pozval na gostovanje. Nikomu nesu pardona dali. K tomu su zrok imeli. Bulgari su zbog toga nemilosrdni bili prama rusu ar su ovi vu dobroćkoj kasarni zaklali šestdeset mirnih bulgarcov, koji nisu bili vojniki.

Pri Tutrakanu su cěli rumunjski regimenti vu vodu skoćili, da preplivaju Dunava, ali najveć izmed njih se je vtopilo.

Vu Dobrudži, gde vno go bulgarov živi, su rumunjski vojniki bulgarsku školsku decu vu skolu zaprli, školsku hižu ober njih vužgali. Svi mali dijaki su vu ognju vumrli.

Ova velika navala, koju su bulgarska, nemška i turćinska zjedinjeva vojska 12 ga septembra počela vu Dobrudži proti rumunjom i njim na pomoć došlim rusom, se je 14 ga dokončala. Strahovito su rumunji i rusi biti bili vu tem boju. Okolo 200 jezer rumunjskih, ruskih i srbskih vojnikov bilo je skupljenu na tem bojnem polju, a morti malo menje nemških, bulgarskih i turskih vojnikov. Ali svega skupa bilo jih je do 300 jezer zasigurno, koji su jeden proti drugomu vojvali. Bulgari, nemci i turćini su se tak hrabro držali proti svojim neprijateljem, da su njihove šerege do kraja rezbili. Rumunjski i ruski šeregi su se vu bēg pustili. Cěla rumunjska i ruska vojska, koja je vu tem boju prisutna bila, je rezstepena i rezbila do kraja.

Friško je dostigla Božja kaštiga rumunjet! Deset dni, pak je jednu tretinu svoje vojske izgubila, Gda ove rede pišemo, još nisu došli glasi, koliko je opalih i zarobljenih neprijateljov. K tomu je više dnevov treba, da se saznaje broj mrtvih, oranjenih i zarobljenikov, pak odzetih štukov, ali vre vezda moremo reći, da je zgubiček rumunjov, pak rusov okolo 180 jezer vojnikov.

Vu Erdelju nevupaju rumunji naprej. Blizo granice ležeća mesta su skorom sva prazna, ar je ljudstvo ostaviti moralo svoje hže i svoja sela. Oni, koji su pobeći morali, su po cěloj Magjarskoj mesto dobili. Vlada se je pobrinila za njih. I vu Medjimurje je vlada poslala takve nesrećne, koji su svoj dom ostaviti morali. Vu preloćki kotar su 500, a vu čakovećki kotar takaj 500 erdeljcov poslali, koje budu po selah rezdelili. Ovi budu doćas tu ostali, dok rumunje iz Erdelja iztiramo. Medjimurci budu jih zasigurno dobro prijeli i njim na pomoć se žurili. Ovi siromaki sve, kaj su imali, morali su ostaviti rumunjom, samo su si život obćuvati mogli.

Rusi su pri karpatskih planinah probali sreću, pak su opet s velikom silom hoteli predrěti našu frontu, da bi vu Magjarsku vdřli, ali tak nasi, kak nemški šeregi su jih nazaj porinuli i velike kvare jim zrokuvali. Pri Karpatih je ruska navala dva tije dne trajala.

Vu Francuzkoj su se takaj velike bitke počele prošli tjeden, koje još trajaju. — Na taljanskom bojnem polju je tak rekuć mir. Tak se čuje, da se taljani vezda pripravljaju, pak bi s veksom silom radi nekaj dostigli. Teško bude kaj iz toga.

Naši neprijatelji su hoteli, da bi Grčka s njim harćovala proti nam, proti nemcu, proti bulgaru i proti turćinu. Naši neprijatelji su svoje šerege poslali vu grćki varaš Saloniki. Grozili su se grćkomu kralju i Bog zna s kakvimi načinami su grke prisiliti hoteli, da bi on s njim držal. Ali grćki kralj, pak grćka vlada i cěli narod su rekli, da se oni s nikim nećeju posvaditi, ar su mali narod, pak su prestabi. Nećeju tak obćoditi, kak drugi menjši narodi, arbi, crnogorci, belgianski, koji su svoju domovinu iz-

gubili i kralji njihovi odtirani bili, kaj bude se i s rumunjom i s njegovim kraljem dogodilo. Gđa je Grčka vidla, da jim naši neprijatelji nedaju mira s puntanjem drugač su si premislili. Kajti niti s našimi neprijatelj, niti pak s nami nećeju držati, vu prošlim tjednu se je jedan čeli grčki vojnički kor (šereg), okolo 40 jezer vojuikov svojemi vodjami i oficiri zamolilo nemškoga cesara, naj jim dopusti, da bi se oni nemcom prekdali. Nemci su tomu privoljili i vezda bude ov grčki šereg vu Nemšku odpeljan, gđe budu jim stan i koštu dali.

Iz toga, kaj smo vezda našim čitateljem na znanje dali, je videti moći, da je sreća našim i savezničkim prijateljem jako poslužila vu prošlim tjednu. Ako bu sreća i Božja pomoć i dalje s nami ostala, onda bude i mirna skorom došel.

Bog daj, da bude tak!

Predstavljač i kralj.

Ferdinand Lang bil je u petdesetih godinah predstavljač u kazalištu u Monakovu u Bavarskom glavnom gradu. On je bil igrač salnih rola, tako nazvani »komiker«, pak je med ostalemi razmel majstorski nasliedovati za onda živučega dobročudnoga kralja bavarskoga Ljudevita I, u hodu, u kretnji, dapače i u govoru je kraljevim glasom govoril tak, kak da sam kralj govoril. Kralj mu je radi tog svojstva bil nagnjen i on si je puno toga smel dopustiti, kaj bi mu inače bilo za zlo prijeto. Pak radi toga se je kralj grohotom nasmejaj, kad je saznal, da ga komičar Lang svake večeri u zadnjoj sobici pri Lampl-wirtu, pred sakupljenimi svake vrsti umietnici oponaša, a oni da se nad tim baš liepo i od srca zabavljaju.

Nieke večeri su se opet sakupili u zadnjoj sobici pri Lampl-wirtu, kak navadno, kad se na jedan krat vrata sobe otvore i — kralj stupi u sobu.

Zaniemelo presenečeno družtvo se iz svojih sedalah digne, kad zapazi kralja, ali kralj Ljudevit onom svojom prirodjenom dobročudnostju stupi u njihovu sredinu, te se je osobito veselil, kad je med tim družtvom opazil i svojega tajnika, dvorskog savietnika Riedela, koj je baš tik do šaljivdije Langa sedel.

»Tu sam baš one prave zajedno nasel!« — veli kralj smiešeći se poglednuvši svojega tajnika i komičara Langa. — »Ja sam čul, dragi Lang, da me znate posve čisto i živo oponašati, kak da sam ja sam, pak sam se želel o tom osviedočiti. Ovde vam dragi Lang nevalja nikakav izgovor, ovde ja hoću mojega duplitnjaka videti i studirati. Anda neka predstava započne! Pokažite Vi, kako ja kraljujem, a vi dragi Riedel čete mu pri tom baš tak asistirati, kak meni!«

Svi se na kraljev mig okolo stola posednu, a on sam se sedne na koncu stola. Lang se nieko vrijeme domišljava, onda se pred kraljem ponizno nakloni i veli: »Vaše Veličanstvo zapovieda, a ja se pokoravam.« Zatim prisaptne nekaj Riedelu u uho te šnjim zajedno otide van iz sobe.

Dvie kelnerice zatim donesu u sobu jednoga stola i dva stolca, koje sve postave na sredinu sobe. T.hoča nastane u sobi, kak ono kad angel preleti kroz sobu. Sad se na jedan krat vrata sobe otvore i komičar Lang dojde u sobu, a za njim u zamiernoj dalečini njegov tobožnji tajnik. Lang dakako

cieli kralj Ljudevit I. Obojica se sednu k stolu, Riedel metne na sol svežanj spisah i sad je počelo kraljevanje. — Tajnik Riedel preda krivokralju jedan spis, kralj ga hitro pregleda, a onda veli: »Evo tuj prosi theaterski sluga M... koj je otac sedmero diece, za povišenje plaće. Sedmero diece odgojivati i opravljati bogme nije šala. Doznajte mu na poboljšanje njegove plaće još petdeset forinti.« Kralj Ljudevit se nad Langovom dosietljivoštu glasno nasmije.

Tajnik mu sad preda drugo pismo. U tom je stala pritužba kraljevog tielesnog krojača radi slabe zasluzbe i pomanjkanja diela. Kralj Ljudevit I je najme prekomerno svojom odiecom šparal, te je i ponošeno dalje nosil. Lang sad odredi: »Moj kammerdiener neka mojemu krojaču preda sve kape od prošle godine, a ov je neka preobrne i izčisti.« Sada se kralj Ljudevit samo malo, potiho, nasmieši.

Sada preda opet tajnik pseudokralju pismo od kriegsministra, u kojem ov prosi, da se soldactvo u državi pomnoži, jer to bož makar je i mirno vrijeme, vojničtvo je ipak potrebno. Ali sad skoči pseudokralj srdito iz svog stolca, te po navadi pravoga kralja, kojega je sad predstavljal, pričme velikemi koraki mieriiti sobu i glasno rogorboriti proti tobožnjem ministrovem zahtievu za više soldatov, jer sad u mirno vrijeme su njemu i ovi soldati, koji sada služe odviše i nepotriebni. Njemu je samo stalo do mira i zadovoljnosti gradjanah i on će se samo briniti za svietski mir, za umietnost i napredak države, za poliepsanje grada Monakova, a soldati neka radje doma na polju rade, negoli da se po »varasih špancieraju i paradne straže obdržavaju. Na taj govor, kojim je Lang podpuno oponašal kralja, digne se cielo družtvo te zajuhuše pravomu kralju: »Vivat naš premitostivi kralj!« — Vidljivo ganut nad ovacijom, »zaplaudiral je i sam kralj Ljudevit i veleć: »Bravo Lang, — tako je moja misel i želja!«

Ovaj »Bravo,« kojega je kralj doviknul Langu, bil je skupi za kralja. Predstava je bila gotova, Riedel je pokupil po stolu razpršena pisma te se je hotel oduljiti, kak je to uvijek činil, kad je sa pravim kraljem svoj dogovor dovršil. U to ga pseudokralj natrag pozove te mu umiljatim glasom veli: »Da, — izbilja! — Skoro sam zaboravil dragi Riedel, moj theater intendant mi je prijavil, da moj dvorski predstavljač Lang mora ili nekam u kupelj zaradi poremećenoga zdravlja, doktori su ga napatili da ide u Kissingen, a tam je strašna skupoča, za Langa pak se zna, da nema nikada dosta novac, pak mu onda moramo pomoći. Nuderte mu dragi Riedel dajte na znanje, da ću mu ja iz moje privatne kasse šest sto forintih doznati, koje si more pri mojem blagajniku već sutra zdići!«

Sad pak je bil pravi kralj, koj je iz svog sedala nglo skočil te posegnuvši za šesirod svojemu oponašatelju rekel: »Ja sam se sada podpuno osviedočil, da me znate izvrstno oponašati, ali sad mi ga je dosta, — zbogom moja gospoda, — zabavljajte se dalje sami medjusobno, ugodno, — lahku neć!«

Stara garda.

1848-ga lieta bil je rat. Ima ih, koji su još na životu od onoga rata, te se mnogih dogodjajah od onda siećaju. Takov red as-

sentiranja, kakov je danas, dakako, da onda nije bil. I ja se još siećam, kako sam videl, da su panduri stranske dečke, koji su ovde kakti sluge ili kućasi služili, lovili, te je u nieki repnjak zatvarali, poslie u monduru soldactku oblekli, puškom ili kosom ili sekrom oboružali i na bojno polje poslali. To je sve išlo onak po domaći, jer doma su opet domaći obćinari straže obavljali, a to je takaj išlo po domaći. Oberster je bil biro, major notarius, kapitan pisar, lieutenant domaći štacunar ili krčmar i t. d. —

Bilo je jedne zimske noći, kad je nieki kraljevčan — mislil stari Kožnjak, — imal pri Dravi pred jednim velikim kanonom, ili kak se po medjimurski veli, štukom, na straži stati. U ratno vrijeme takove straže nisu malenkost, a tko stražu samovljno u ratu ostavi, kaštiguje se smrću. Medjutim pri našem dravskem kanonu je to išlo bolje podomaći.

Jer naš kraljevčan stražar je za dobro pronašel, liepo potajno se od kanona pri Dravi, gde je one noći baš mrzli sever puhal, odšuljati i doma se u toplu postelju leći.

Kad je anda došla patrola za izmieniti stražu, našla je staroga kanona na obali Drave posve samoga samcatoga stati, a od kakove straže nit tora nit glasa na daleko i široko. Dakako, da je to odmah gospodinu birovu — obersteru prijavljeno, a on daje bezsaviestnoga stražara na obćinske hiže pred se dozvati. Kad je okrivljeni stražar onamo došel, prijel ga je birovoberstar vrlo nemilostivo te mu je ves začrljenjeni u licu od srditosti doviknul: —

»Čujete vi domobranec, pak vi nemate nikakovo dušno spoznanje? Pak vi neznate, da ste vašu službu zanemarili i da se takova nemarnost na ovom i na drugim svietu smrću kaštiguje. Kak ćete se sada izgovoriti i čim ćete se braniti; da ste to učinili? Zar na to niste mislili, ha?«

Polag svih tih oštrih riečih se naš kraljevčan nije nikaj prestrašil, već je kuražno svojemu predpostavljennomu gledal u lice i odgovoril pun osviedočenja: —

»Nuderte me malo posluhmite dragi gospodine. Baš zato, jer sam mislil i zrelo mislil, sam otišel domov, a braniti pak se morem tim, kad velim, da sam na dravskoj obali u ljutom vietru sevrnu stal sam kak prst, a još k tomu večera u tmjni, pak sam si toga velikoga kanona od svih stranah pregledaval, a pri tom sam si mislil: vragometna mašina je takova kanona, to jedan nemre od nesti, ako po nju dojde, — ah, kaj velim, jedan — niti dva, niti tri, — četiri bi morti već mogli, ako bi došli. — no, pak kaj sem ja sam proti četirem! — Anda vidite, a k tomu je bila zima, da su mi zubi cokolati, a trudan sem bil takaj, no — pak onda sam otišel domov!«

Proti toj logiki se nije moglo nikaj reći i tak se stražaru, koj je napustil stražu, nije nikaj dogodilo.

Em. Kollay.

Mackensen odlučno je zbil rumuje.

Minući tjedan savezni bulgaraki — nemski — turski šeregi odlučno su zbili rumunjski — ruski šereg vu Dobrudži, neprijatelja dalko su pretirali i vnojo su jih polovili. Kad je nemski cesar prijavu dobil od bilke, vu koji su ruse i rumunje savezni šeregi spotrli, odmah je telegrafiral septembra 15-ga svojoj ženi: »Mackensen general ravno

sad mi je telegrafiral, da bulgarski, turski i nemški šeregi odlučno su zbili i spotrli u Dobruđi ruske i rumunjske šerege.

Od potlam, kak su tak slavne bitke bile pri Mazuri močvari i pri Gorlici, nega takvoga veselja bilo vu Berlinu, kak vezda. Po ovoj bitki odprti je put proti Konstanza morskomu postajalištu. Ako savezni šeregi prevzemeju Konstanzu, odkul važni puti vodiju prek Medžidje, onda ruski — rumunjski šereg celu liniju krej Dunavi mora ostaviti bez svake bitke.

Velika uzbuna je pri naših neprijateljih i počeli su zahtjevati od kormanov, da naj ostaviju Romaniju, koja poleg plama njeje štela proti Saccji, i iti, neg kak zgrabežljiva zvrer vu Erdelji vu držla. Romanija poleg svojih prijateljev za malo vrme tak bude shodila, kak su i druge male države, tojest sama se bude morala braniti proti centralnim orsagom. Vu Bukarestu stopram sad su se prebudili i žurno su nazat odredili iz Erdelja rumunjske regimente. Mi znamo, da Mackensen njeje navaden na pol puta postati i poleg toga puno prije bude božja sudbina postigla Romaniju, kak smo sami mislili.

Strahovitna uzbuna je nastala vu Bukarestu v petek opoldan, kad je glas došel, da rumunjske — ruske šerege su sirom razbili i Konstanza je vu najvećem pogibelju. Kervave demonstracije su bile, kad su prvi begunci iz Konstanze došli, koje su do vezda pod siloma tam zadržali. Od pležeranih oficirov i od prostih vojnikov su počeli stanovnici Bukarešta, kaj se je pripetilo i kakov je položaj. Ov žalosten glas vu orijaški strah je natral Bukarešta. Narod je Bratianu ministerpredsedniku i više generalom obloke spofrl i zahteval je, da se odmah zahvaliju na službi. Talijanske novine odprto pišeju, da Romanija već onda je zgubila boja, kad se vu boj pustila, jerbo k tomu njeje bila pripravna. Sad sinfaju ruse, zakaj su predi presilili Romaniju vu boj, neg je ktomu se pripravila. Zahtevaju od rusov, da iz Karpatov i s Galicije, gde itak nikaj nemoreju proti monarchiji, naj barem pet ruskih vojnih sborov pošleju vu Romaniju, koja je sad vu tak zločestim položaju Romanija zgubila je boja, kad nam ga je poručila.

Bolgarsko soldačko zapovedništvo objavilo je septembra 16-ga, kakov položaj je bil na bojnem polju.

Na romanskim frontu, krej Dunaja mir je bil i samo Tutrakan varaša bez svakoga hasna bombardirali. Na Dobruđa frontu od dvanajstoga vu kervavim boju stejiju bulgarske čete, sjedijenami ruske srbske i romanske čete. Na Oitina-Parakoj-Aplat-Muszubej-Karaomer liniji trajcem boju ovoga meseca jedenajstoga čisto do kraja smo zbili neprijatelja. Neprijatelj počel je retirirati. Naše čete sporno ga tiraju. Zrobljenike i plena sad su počeli skup zbrajati.

Vu ovoj bitki od neprijatelja sledi č. bataljuni su bili vu ognju: 2, 9 i 13 romanski bataljun, 61-vi ruski bataljun, jeden arbski-ruski bataljun i 3 ruski konjanički bataljuni.

Pri Tutrakanu vlovieni oficiri povédaju, da pri Tutrakanu čeli 15 i 17-ti rumunjski bataljuni su doli deli oružje. Ovi dva bataljuni brojili su devet pešičkih regimentov, jednoga kanonerskoga regimentsa, pet možarskih i osam žmekih kanonerskih regimentov i sve festungs kanonere.

Pri Tutrakanu 462 zdravih oficirov

smo vlovili, nadalje Rascanu i Marjescu brigadereše, 40 doktorov, pet bandih i 25 jezer prostih vojnikov.

Pri Dobricu i Szilisztriji potlam smo još 15 oficirov, 3 jezer vojnikov i trideset stukov vlovili.

Do septembra 12-ga sve skupa vlovili smo 522 oficirov i dvajstiosem jezer prostih vojnikov. Zaplenili smo dvě zastave, 130 stukov, 62 mašinspuških i nezmerno svakojačkoga oružja, municije i drugoga blaga.

Vu Berlin su već prejavili, da po slavnoj bitki, nemški, bulgarski i turski šeregi silno proganjaju neprijatelja i nigdi mu nedaju počinka i vu ovim vremenu došli su i negdi su već i prestopili Černavoda-Konstanza liniju. Konstanzu jeden moćen rumunjski šereg brani, takodjer i od morja čela ruska flotta, koja na Črnim morju stoji. Nemške-bulgarske i turske čete podjednoma proganjaju neprijatelja i z mirnom su mn pod petami.

Velika bitka je to bila vu ovim strahovitim boju. Stopedeset jezer vojnika je zbil Mackensen i to tak odlučno, da čeli šereg moral je proti severu pobeći i vu ovim begu nigdi se nemore zastaviti. Još njeje znati kaj bude za ovom bitkom došlo, samo toliko znamo, da Mackensen nebude postal sad, kad je čeloga romanskoga vojničtva jednu trećju stran čisto vuništil.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— Strahovitna krvoločnost vu Sreberniku. Romania sve one krvoločnosti je prestopila, koje su vu ovom svetnom boju dogodile se. Stēm, da nas je tak prosto bez svakoga zroka za hrptom sbantuvala, pretekla je Taljanskoga orsaga, s nećimurnami čini, skojemi mirno ljudstvo mrcvari, dalko je prestopila naj divješe kosačke čorde. Vu Szofiji na glas su zahtevali po vlicah od kormanana, da najnaplati rumunjom za svu nedužno pretučenu krv. Bulgarske ženske pak su rekviera imala za nesrečne mučenike.

Za nesrečnu siroču i za nesrečne dovice pak su dare prosili, da je skim predi pomoreju. Romani, kad su retirirati morali, takve psine su delali s narodom, da lasi gori ideju, kad clovek čita ili čuje. Bulgarski činovnici od svega toga zapisnike su spisali i vno go fotografijih napravili, koje za navēke kazale budu, kakvi beštialci su rumunji. Romanski vojnici, koje vu Bulgariji za hiene zovejū, od Szilisztrije na zapad vu Sreberniku su naj strahovitnešu krvno kupelj složili.

Septembra sedmoga jedna rumunjska četa je ulazila vu Srebernik občinu, koju su vekše sarže oficiri vodili. Ova divja četa strahovito krvno kupelj je napravila. Sve mužkarce, mlade i stare, koji nē su ili pak već su nē vu takvoj dobi, da bi pod oružjem mogli svoju domovinu služiti, na pijac su je natrali i tam sve do jednoga zmec varili. Niti jeden je nē živ ostal. Sv drobn dečicu su vu školu zaklenuli i onda su stanje s petroleumom polejali i vužgali. Ženske su takodjer zaprli i žive skurili. Čelu občinu su vuništili. Vu Srebernik občini jedna duša je nē živa ostala.

— Bulgarci povrneju rumunjom sve krvoločnosti. Takve krvoločnosti vu čelim boju nē su se još dogodile, kakve su rumunji napravili vu Dobruđzi, Szilisztriji i

Balsiku. Strahovite psine su delali s onami bulgarci, koji su pod njihovu državu padali. Sve posud su robili, vužgali, ženske osramotili i klali. Iz svake občine su na stoline stanovnikov sobom odirali i sad još nē je znati, kaj su s njimi napravili. Bulgarski korman je vezda po jednom neutralnom orsagom na glas dal romanom, ako i na dalje budu tak nećimurne psine delali, onda si bulgarci nad onemi romanskami oficiri spuniju srčbu, koji su jim sad vu rukah. Sve je daju doli postrēlati.

— Nemški zrakoplivci dvě vure su bombardirali Konstanzu. Vu Konstanzi rumunji s velikom svećanostjom i parodom su čekali rusku flotu. Ravno, kad bi se parada bila morala započeti, doleteli su nemški zrakoplivci i dvě vure dugo su bombe hitali na varaš i poleg toga nikakva parada nē je mogla biti, jerbo svaki se je žuril, da se skim predi nekam skrije. Medtem toga ruska flotta, koja se je s romanskim sjedinila, obrnula se nazat i ostavila je Konstanzu, gde su jim nemci paradu složili.

Glas je došel, da i pešičke rumunjske šerege su ruski generali zeli prek.

— Veliki strah vu Rusiji. Na carovu zapoved veliku sednicu su pozvali skup. Na to su već vu Szentpétervaru pripravni bili, jerbo med ruskom soldačkom zapovedničtvom već nekoji dan predi je bilo videti, da se je jako splašilo, kad su glas dobili, da nemci i bulgarci odlučno su zbili romane i ruse vu Dobruđzi poleg toga lahko bi čeli ruski front vu pogibelj b'l mogel doći. Romaniju kriviju svrbo nesreće, jerbo je nē dosta se k boju prepravila, barem je dosta vremena imala. Car je jako srdito zašpotal romanskoga kormanana, zakaj je najbolše čete vu Erdelji poslat, od druge strani pak se je nē nikaj brinil s granicom.

— Talijanska krv na Karsztu. Talijani opet su se počeli gibati i opet su offenzivu započeli na Isonzo frontu. Talijanski cilj je, kak već to znamo, Trieste. Talijanske navale prvi dan je samo strahovito štrēlanje bilo od morja počemši do Salcanoa, dalko po priliki na četerdeset kilometrov dugom frontu.

Talijani opet su puno slabeši bili k tomu, da bi naše retirati bili mogli. Kad su to talijani previdli, šerege su samo na jednom frontu, na šest kilometrov dugi liniji naskupljali i tam su se hitili na naše viteške čete, kojih ga desetput menje bilo, kak talijanov. Stēm se je započela talijanska offenziva na treći dan, na Doberdo bregu, gde su već toliko krvi prelejali talijani i još denes su nikam dalje nē došli. Ova navala se je opet špotljivo zaključila. Proti Karsztu i Doberdo bregu su najjakše navale bile. Dan i noć su šturimali talijani, ali zabadav jerbo niti iz jedne pozicije su nē mogli naše vitēze vun spraviti.

Naši kanoni taki od početka strahovito su strēlati talijane i jim nezmernoga zgubička zrokuvali. Negdi su vdrli vu prvi jarek, ali onda su stopram znali, kaj je magjarski fokoš i kak je treba s krvavom glavom nazat pobeći. Pred našemi štelungij čeli bregi su stali iz talijanskih mrtvih. Samo na Karszt planini sedem čeli talijanski regimenti su doli opali. Poleg ovoga strahovitnoga zgubička talijani opet su mirni nastali.

— Veliku bitku je zadobil Tersjansky general. Od Lucka na zapad s

orijaskim seregom su se navalili rusi na on front, nad kojim je Terstjansky general zapovednik. Najpre pak med Pustamity i med Zaturci, gde su Marwitz nemškoga generala čete stale. Ovdje je najkrvaveša bitka bila. Dva regimentov gardistov je ovdje stur-malo. Već su je s polovinili naši štuki, kad su s velikom vitežtvom v naše jarke vdrli. Sad se je stopram krvava bitka započela. Nazadnje su itak nemci i honvédi jakši ostali. Oj gardistov malo steri je živ ostal. Strahovitnoga zgubička su imali ovi dva regimenti. Kad su to caru na glas dali, da ravno njegve dva regimente su naši vuniš-rili, gardistov zapovedniká odmah je službe vuu hitil.

KAJ JE NOVOGA?

Iz ruskog fronta.

Kozaki su došli rezat drota,
Bežali su nazad svi od fronta.

Jer smo svoje puške naperili,
Ručne bombe na njih smo hitali.

Ne su oni meli velki kuraž,
Ar su fasuvali mali menaž.

Muska, muska fini, »Jak se ti maš?«
Francuz ti je jako slabi pajdaš.

Englez je pak v jako velkoj tugi,
Ar su mu vre preveć velki dugi.

Tak veliju, tabor čuda košta,
Dok bu svét stal, bu njim ga za dosta.

Taljan se pobira iz sve strani,
Nedaju mu mira eroplani.

Leto dana kak je počel boja,
Premišljava, kak de to do kraja?

Njegvi savezniki tak veliju:
»Zakaj smo ga vzeli v kompaniju!«

Bolje bilo svim njim v miru biti,
Kak pak boj sramotno izgubiti.

Kaj ste si vi skupa nakuhali,
To smo mi vam dobro nasolili.

Čujte ljudi dragi, stari, mladi,
Magjar honvéd rusa dobro mlati.

Na ruskim frontu. **Veselko Lajos** vojniki.

— **Slavna smrt.** Czar Gjura szentilo-inski gospodar vu četerdeset četrtim letu, minuti četrtek slavnu smrt je podnesel za domovinu vu varaždinskom špitalu. Dvoja deca i žena tugujeju za njega. Naj mu bude lehka črna mater zemlja vu tudjem.

— **Mackensen Vodi balkanske šerege.** Nemška službena prijava sad nam naznanje daje, da na Balkanu Mackensen vodi savezne šerege. Mackensen, koj je pri Gorlci tak nečurno sbil ruse, koj je Srbu preobladal i čelo zadobil. Naši savezniki dalje napredujeju i kak taljanske novine pišeju, Romania tijam pri Rasovi koncentriira vojničtvo, to pak tuliku zlamenuje, da su romani strahovitno dalko retirerali. Poleg toga razmimo zakaj je takov strah nastal vu Bukareštu přem, ako i to znamo, da i na celim dunavskim frontu su se započele bitke i već vu više mestah bulgarski koleniki su přek Dunaja došli.

— **Krvava uzbuna vu Bukareštu.** Dan, na dan krvava uzbuna se dogadja vu Bukareštu. Zanemito je to, da Romania je jedina, gde se narod bunje proti boju. Stanovniki sami med sobom se koleju i Kor-

man do vezda neje ufal soldačiju vun poslati, neg samo žandare, koji su višeput strelili med narod.

— **Dvčesto sedemdeset jezer vojnika šturma.** Vu Francuzkim strahovitna bitka se je započela i na nemške pozicije dan, na dan dvčesto sedemdeset jezer vojnika šturma. Bitka je strahovitno kervava i još ne je znati, kak se bude dokončala. Nemci se trdo deržijo i do vezda još su je ne mogli francuzi nazat stisnuti.

— **Vu kritičnim položaju su rusi.** Englezki oficiri tak misliju, ako bulgarci i nemci vu Dobrudži dalje budo napreduvali, onda pri Dobriču stojeće ruske čete vu kritični položaj dojdeju. K tomu pak Brusilov generala šereg još ne je mogel s rumunjskim seregom se skup skapčiti. Rumunji sad iz Karpatov vekše čete su presiljene vun zeti, gde se je već takodjer i naša offenziva započela. Za kratko vrčeme tak hitiju vun s Erdelja rumunje, kak da niti nigdar tam nebi bili.

— **Centralni orsagov poslaniki.** Iz Athena pišeju, da austrija-magjarski, nemski, bulgarski i turski konzuli, poslaniki Zesemi činovniki ostavili su Athena i sad su vu Florini, kam je Zaimis ministerpredsednik je poslal, jerbo tam su vu najvećkoj segurščini.

— **Romaniju budemo povallili.** Grof Tisza Istvan ministerpredsednik, na pitanje, kak stojimo s Romanijom, ovak je odgovoril vu orsačkim spavišču:

— Vu bojnim vremenu neje moći pro-ricati, ali tak mislim, da Romania jako špotljivo bude boja zaključila. Romania vnogo bude trpčela, a zato nikaj ne bude dobila. Romania samo zgubiti more. Romania već vezda vidi, da jako vu zločestom vremenu se je vu boj pustila k tomu pak antantu je samo na škodu. Romaniju povallili budemo i kad se tam naši regimenti oslobodiju, proti rusom je pošlemo.

Tisza je još i to povedal ablegatom, da blizu je vrčeme, kad magjarski, nemški i ausztrijanski regimenti iz Erdelja pretiraju nepozvane goste, rumunjske razbojnik.

— **Talijani Trieszta hočeju.** Talijani jako se zaufaju vu novu offenzivu s kojim Trieszta hočeju zadobiti. Talijanske novine pišeju, da offenziva vu dobrom vremenu se je započela, ali stopram zatem dojdeju velike i krvave bitke. Talijani skup vu jednom vremenu su počeli offenzivu onda, kad i francuzi, englezi, rusi i Sarrail general vu Macedoniji. Antant još pred zimom hoće odlične bitke zadobiti i boja zaključiti.

— **Sedem novi vojni sbori.** Vu Francuzkim dalje trajaju strahovitno kervave bitke. Francuzi i englezi ravno stakvom taktikom su počeli vojuvati, kak i ruski Brusilov general, tojest pod siloma tiraju velike šerege vu ogenj. Ali, kaj je ruski general postigel, nemoreju to postiči niti francuzi niti pak englezi. Vnožina krvi aldujeju i stčm su samo toliko postigli, da su nemškoga fronta malo nazat stisnuli. Osemdeset danov traja ova stahovitna borba pri Somme vodi i vun ovim malom vremenu neprijatelji přek jeden millijun ljudstva su alduvali. Englezi i fracuzi već su najnovčeše rezerve vu liniju poslali. Iz Englezije opet sedem novih vojnih sborov je došlo vu Francuzku, da vu pikardiai bitkah preobladaju nemce. Nemci vu dobrih pozicijah jih čekaju. Ako svake osemdeset danov jeden millijun ljudstva budu alduvali, onda za malo vrčeme ne-

bude niti francuzkoga, niti pak engleskoga šerega.

— **Rusi pred zimom hočeju snami svršiti.** Iz Pčtervara došli su glasi, da rusi pred zimom hočeju boja zaključiti, jerbo niti soldačko zapovedništvo, niti pak ruski šereg neče još jenedput vu Karpati vojuvati kroz zimu. Rusko soldačko zapovedništvo još neje pozabilo, koliku su rusi trpeli 1914—1915 ga leta pozimi vu Karpati. Još i denes povčdaju, da 1915-ga leta nebi se bila tak velika nesreća pripetila pri Gorlici, ako rusi nebi bili već kak pol millijun vojnika zgubili vu Karpatih. Rusi sami veliju, ako nas nebudu vezda preobladao, onda ili se budu nazat potegli, ili pak boja zaključiju, jerbo nečeju na nikakvi način još jednu zimu vu Karpati biti.

— **Bulgarci su prevzeli Mangaliju.** Bulgarsko soldačko zapovedništvo javi septembra 19-ga: Krej Donaja nikaj vsznešega se ne zgodilo. Vu Dobrudži na Mora Lui Mamic-Arabagi-Cocargea-Copadinu-Tuzla liniji započela bitka za nas dobro traja. Sattul lui Ghion Bascu selo smo zadobili, pet štukov i četiri mašinpuške smo zaplenili, petnajstoga septembra po jednoj kratkoj bitki ulazili smo vu Mangalia varaš, kojega su stanovniki ostavili. Poleg Črnoga morja mir je.

Bulgarci su već od potlam i Tuzla morsko postajalište zavzeli.

Mangalia varaš krej Črnoga morja leži, od Konstanza na četerdeset kilometrov na poldan, gde se Mangalia potok stčče vu Črno morje. Deset jezer stanovnika ima: bulgarce, turčine i armčene.

— **Nikita peneze išče.** Stari lukavni bivši montenegrovski kralj, Nikita, minući lijedan pohodil je Emanuel kralja, ne šbog nikakve politike, neg šbog toga je poiskal svojega zeta, da ga pomore vu sili, jerbo Nikiti tak su zmenjkali drobni i đebeli penezi, da si nikaj nemore kupiti, na porgu pak nedobi, jerbo denes vu stranjkih orsa-gih Nikiti za Montenegro nikaj nedaju. Još neje znati, ali je srećom pohodil si zeta.

Pšsem iz špitala.

Vu to ime Boga ove rčči pišem,
V leMBERGSKIM špitalu suzne oči brišem.

Junija meseca žalost mi je bila,
Gda je za me domaj zadnjič vura bila.

S Bogom mi ostante japek i mamicu,
S Bogom anda s Bogom bratci i sestrička!

Naš kralj Ferenc Jožef cesar vu orsagu,
Navčk suze toči za svu decu dragu.

On nam včke veli: vu to ime Boga,
Nikaj se ne bojte neprijatelja svoga.

Dalko nam je bila ta česka zemljica,
Gde nej nigdar bila medjimurska deca.

Nikaj pajdaš, nikaj naj se žalostiti,
Domovinu svoju moramo braniti.

V Medjimurju malim ružice dišiju,
Za nas siromake vezda ne cveteju.

Vu Pilsen varašu malo smo mi bili,
Tam smo se mi tužni v Rusiju spravljali.

Gda smo se peljali čez karpatske gore,
Tam smo poglednuli naših milih grobe.

Oj ti ruska zemlja, kaj si napravila?
Vnogoga junaka si nam ti pokrila.

Gospodjn kapitan Pšpovics se zvani,
Svoju milu decu navčk lčpo brani.

»Dečica ljublena vu to ime Boga,
Moramo svi iti do dekunga svoga!«

Célu zimu v snegu dobro sprevadjali,
Granate, šrapnele ništ se ne bojali.

Desetog aprila kuglja me dostigla,
Moju desnu nogu prek je prevrtela.

Moral bi ja tužen nazad odbežati,
Al na desne nogu nesem mogel stati.

Z moje desne uoge krvčica špricala,
Ma rodjena majka za to neje znala.

Onda sem si zdehnul: Bože moj ljubleni!
Ja sem tve stvorenje, pomori ti meni!

Oh majka Marija, ti si naša mati,
Nedaj svojoj deci več vu krvi stati.

Daj nam mir krščanski ah Bože ljubleni!
Preminučem dušam pokoj vekivečni!

Vu lemergskim špitalu. **Strbad Mihály**
vojník iz Alsó-Mihályfalve.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	I METERCENT	K
Buza	Pšenica	41 50
Rozs	Hrż	33.—
Arpa	Ječmen	33.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29 —
Fehér bab uj	Grah beli	56.—
Sárga bab	Grah žuti	56.—
Vegyes bab	Grah zmešen	56.—
Kendermag	Konopljeno seme	65.—
Lenmag	Len	75 —
Tökmag	Košćice	100 —
Bükköny	Grahorka	35.—

Geschäftszahl A 171/16

16

Aufforderung

an die Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger eines Ausländers.

Herr Valentin Horváth gewesener Bergmann in Grünbach No. 111. zuständig nach Belica (Komitat Zala) ungarischer Staatsbürger ist am 5. Juli 1915. im K. u. k. Feldspitale in Chlebowitz gestorben. Eine letztwillige Anordnung wurde vorgefunden.

Alle Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, werden aufgefordert, ihre Ansprüche an die Verlassenschaft bis zum **20. November 1916.** beim gefertigten Gerichte anzumelden. Sonst kann die Verlassenschaft ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder einer von ihr bezeichneten Person ausgefolgt werden.

Die im Inlande wohnenden Erben haben um die Durchführung der Verlassenschaftsabhandlung durch das österreichische Gericht angesucht. Die auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer werden aufgefordert, ihre Ansprüche in der angegebenen Frist anzumelden und bekanntzugeben, ob sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen. Sonst wird, wenn nicht die ausländische Behörde selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hier und zwar bloss mit den sich meldenden Erben gepflogen werden.

K. k. Bezirksgericht Neunkirchen
Abtg. I, am 12. September 1916.

Strubl.

Für die Richtigkeit der Ausfertigung der Kanzleileiter:

Wedl.

628 1-3

Most jelent meg:

ROMÁNIA

részletes, pontos háborús térképe.

Ára 1 K 50 f.

EUROPA

legújabb háborús térképe különféle kiadásban.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornya.

Veszek vadgesztenyét a legmagasabb
árban.

S. STEIN, Varaždin.

622 2-6

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien

a világhírű „Möve“ hajó kapitányának könyve

A „Möve“ kalandjai

Ára 2 korona.

Müde Hellmuth kapitány könyve

az „Emden“ és „Ayesha“

esodátatos, titokzatos útja

Ára 2 kor. 40 fill.

A német „Möve“ könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornya.

Hirdetmény.

A drávacányi volt urb. közbirtokosság tulajdonát képező

korcsma házat

melléképületeivel együtt 1917. január hó 1-től 3 egymásutáni évre nyilvános árverésen bérbe adja.

Az árverés folyó évi szeptember hó 28-án d. u. 2 órakor Mikulán András urbéri gazda házában tartatik meg.

A közbirtokosság.

624